

Kinderboekkompas

Inleiding

3

Les 1: Diversiteit

6

Materialen

10

Informatie voor
ouders

14

Kinderboekkompas beoordeelt de pedagogische kwaliteit van kinderboeken onafhankelijk en op basis van wetenschappelijke literatuur.

©Kinderboekkompas

Informatie uit deze uitgave mag niet worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt.

Voor meer informatie, ga naar de website: www.kinderboekkompas.com
Contact: info@kinderboekkompas.com

1e editie, juli 2023

INHOUDSOPGAVE

Diversiteit is een belangrijk onderwerp. Hoe eerder kinderen leren dat iedereen anders is, en dat dat ontzettend mooi is, hoe beter. Bewustzijn van diversiteit is ook belangrijk voor burgerschapsvorming. Hoe je er ook uitziet, wat je ook gelooft en van wie je ook houdt, iedereen hoort erbij!

Discriminatie en vooroordelen zijn heel hardnekkig. Mensen hebben de neiging om in hokjes te denken. Om je eigen hokje als positief te zien, zoek je redenen om andere hokjes als negatief te zien. In een samenleving waar één groep in de meerderheid is, is het goed om kinderen vroeg te leren dat die groep niet beter is dan andere groepen. Een manier om dat te doen: kinderboeken!

Boeken lezen kan ontzettend veel met je doen. Maar hoe werkt dat? Er zijn verschillende dingen die gebeuren als je leest:

- Boeken laten alternatieve, goede manieren zien om met dingen om te gaan. Je leest hoe een personage een probleem oplost en je denkt: 'oh, dus zo kan het ook!'
- Als je leest, wordt je 'getransporteerd' naar een andere wereld. In die wereld kan je oefenen met in de schoenen van een ander staan en de gevoelens van een ander voelen.
- Als je je identificeert met het personage, kan dat herinneringen bij je oproepen. En je kan emoties uiten via het boek en deze verwerken. Bovendien kan je je bewust worden van jouw reactie op het verhaal en zo leren omgaan met vergelijkbare situaties in het echte leven.

Kinderboeken kunnen dus belangrijke lessen leren. Door kinderen aan te moedigen om zich in te leven in een personage dat leuk omgaat met iemand die op het eerste oog 'anders' lijkt, leren ze dat eerste indrukken niet de waarheid zijn. Ze ontwikkelen een empathische en begripvolle houding. Onderzoeken laten zelfs zien dat boeken die gaan over bijvoorbeeld culturele of etnische diversiteit, ook effecten hebben op de houding van kinderen naar andere vormen van diversiteit, zoals seksuele of genderdiversiteit of mensen met en zonder een beperking.

Meer weten? Op de [website](#) kan je een uitgebreide onderbouwing vinden.

Laten we beginnen!

Bij dit lessenplan horen vier lessen. Elke les begint met het lezen van een (stukje uit een) kinderboek. Jullie gaan over dit boek in gesprek, doen een paar oefeningen en werken zo op een leuke manier aan het onderwerp.

Flexibel pakket

Het lessenplan bestaat uit vier lessen van 30 tot 40 minuten. Er wordt aangeraden om de vier lessen op de voorgestelde volgorde te geven, maar ze zijn ook los van elkaar te geven. Heb je bijvoorbeeld behoefte om één les eruit te pakken omdat er iets is gebeurd in de klas of in de samenleving? Dat kan ook!

De lessen bestaan uit een introductie, waarbij je een boek leest en daar een kringgesprek over voert, verwerkingsopdrachten en een afsluitend kringgesprek.

In de lessen kan je ook keuzes maken voor welke opdrachten je wilt doen. Heb je liever dat de les niet langer dan 30 minuten duurt of wil je meer tijd besteden aan het lezen? Kies dan één van de kortere opdrachten.

Bij sommige lessen wordt een huiswerkopdracht mee naar huis gegeven. De uitleg voor het vervolg daarop staat dan bij diezelfde les. Je kan zelf besluiten om dit vervolg bij een volgende les erbij te pakken, of het op een ander moment te doen. Probeer niet meer dan een week tussen het opgeven van de huiswerkopdracht en het bespreken ervan te plannen.

Kies zelf een kinderboek

Je kiest zelf welk boek of welk deel uit een boek je met de kinderen gaat lezen. Jij als leerkracht kent je klas het beste en weet dus het beste welk boek bij jouw leerlingen past. De enige voorwaarde is dat het boek door Kinderboekkompas wordt aanbevolen voor het domein Diversiteit. Dat betekent dat het boek op de website ten minste een score van 3.0 nodig heeft. Bij elke les staan enkele voorbeelden van boeken of hoofdstukken, voor het geval je wat inspiratie nodig hebt. Je kan er ook voor kiezen om het hele lessenplan aan de hand van 1 boek uit te voeren.

Je mag ook altijd contact opnemen om te vragen om boekentips!

Materialen en voorbereiding

Voor de lessen zijn soms geprinte middelen nodig. Die documenten staan bij elke les erbij. Je kan die pagina dan printen. Bij elke les staat aangegeven of er iets geprint moet worden en of er een digibord nodig is. Soms zijn er ook digitale middelen beschikbaar. Deze zijn dan via de [website](#) te openen.

Differentiatie

Dit lessenpakket is heel breed ontwikkeld, van groep 1 tot groep 8. Dat betekent dat er differentiatie nodig is. Bij elke les staan tips om de les aan te passen op de behoefte van jouw klas.

Verder worden de opdrachten die voor sommige groepen misschien te makkelijk of moeilijk zijn, aangegeven met een ster.

Een groene ster betekent dat het een wat simpelere opdracht is.

Een oranje ster betekent dat het een wat complexere opdracht is.

Kijk bij de voorbereiding naar de opdrachten en bepaal welke opdracht het beste past bij jouw leerlingen.

Ouders betrekken

Het werkt nog beter als de kinderen thuis de geleerde lessen verder verwerken. Daarom kan het helpen om de ouders ook te betrekken bij de lessen. Achterin dit handboek staat daarom informatie die je kan meegeven aan de ouders, en wat leuke tips voor de ouders zelf. Deze informatie kan je rechtstreeks naar de ouders sturen, of je kan er je eigen draai aan geven.

Tip: je kan ook kijken of je de resultaten uit de lessen wilt delen met de ouders. Misschien kunnen jullie een filmpje maken van een activiteit en die naar de ouders sturen.

Tip: Het kan ook leuk zijn om een boek uit te kiezen wat de ouders thuis verder kunnen voorlezen met hun kinderen.

LES 1

DIVERSITEIT

WAT GAAN WE DOEN?

- (Stukje uit) boek lezen
- Tekenopdracht en/of bingo

WAT HEBBEN WE NODIG?

- Een kinderboek met ten minste een score van 3.0
- Dit handboek
- Tekenspullen en een spiegel
- Bingokaarten (geprint)

HOE LANG DUURT DAT?

- 30-40 minuten

WAT KUNNEN WE HIERNA?

- We weten dat alle mensen anders zijn, diversiteit is mooi!

DIFFERENTIATIE

- Je kan ervoor kiezen om de bingo a... ten vege te laten... te be...

•

**Gratis
proefversie**

- Vo... versie met w... een versie met plaatjes beschikbaar.

Diversiteit

Vorbereiding

1. Leg spullen klaar die nodig zijn om een tekening te maken. Papieren, potloden, stiften, en misschien zelf gekleurd papier, scharen en lijm!
2. Kopieer en print de Bingokaarten op pagina 11 en 12, of die op pagina 13. Er zijn vier verschillende kaarten, print die zo dat elke leerling een eigen kaart heeft. Het is niet erg dat veel leerlingen dan dezelfde kaarten hebben.
3. Kies een boek dat:
 - Past bij de leeftijd en interesse in de klas
 - Ten minste een 3.0 scoort op Diversiteit

Als je een boek kiest waarvan je maar een deel kan lezen, kies dan een deel waarin wordt benadrukt hoe iedereen anders is. Tips en voorbeelden:

Boek	
Mijn	3.3
Dr v	
Niemand Verroe	3.2

Gratis proefversie

Samen een boek lezen

10-15 minuten

Lees aan de klas voor of laat de kinderen om beurten een stuk voorlezen.

Kringgesprek

5 minuten

Vraag bijvoorbeeld:

- Wat gebeurde hier?
- Waarom voelde [personage] zich anders?
- Was dat eerlijk?

Vraag: op welke manieren kunnen mensen van elkaar verschillen?

Diversiteit

Kijk bijvoorbeeld op pagina 10, bij de uitleg van alle vakjes uit de bingo.

Let op: er zijn nog heel veel meer manieren waarop mensen van elkaar kunnen verschillen. Je kan nooit alles opnoemen of weten.

Tekenopdracht

15 minuten

Wat maakt jou uniek? Kijk om je heen en kijk in de spiegel. Je kan ervoor kiezen om 1 van de volgende drie opdrachten te geven, of om de kinderen zelf te laten kiezen uit de opdrachten.

- Bedenk ten minste 3 dingen die jou bijzonder maken en teken jezelf.
- Wie is voor jou het belangrijkste persoon? Teken hem of haar.
- Wat is voor jou de grootste uitdaging? Teken dat voor.

**Gratis
proefversie**

Vraag na 10 minuten of iemand zijn of naar tekening wil laten zien en uitleggen.

Let op: als kinderen hun tekeningen niet willen laten zien, is het ook niet nodig. De bedoeling is dat ze nadenken over wat hen zelf uniek maakt. Het bespreken kan leuk zijn, maar is niet nodig als het voor de kinderen niet leuk voelt.

Bingo

Doorlopend

Deel de bingokaarten uit. Op pagina 11 en 12 staan bingokaarten met woorden, op pagina 13 staan bingokaarten met plaatjes. Op elke bingokaart staan verschillende manieren waarop mensen van elkaar verschillen. Je kan de bingo op verschillende manieren spelen:

- Leerlingen zoeken elkaar op en zoeken op een paar bingokaarten naar woorden of plaatjes die ze niet kennen. Dit kan een leuke activiteit op de volgende pagina.
- Je kan de bingo ook in de klas spelen. Bijvoorbeeld bij het voorlezen. Horen ze een vorm van diversiteit in het verhaal? Dan strepen ze die af en schrijven ze erbij waar ze het tegenkwamen. Sluit af met de vervolgactiviteit op de volgende pagina.

Neem van tevoren met de klas de vakjes van de bingo door. Kennen ze alle woorden en plaatjes? Zo niet, kan je de uitleg op pagina 10 gebruiken.

Diversiteit

Vervolg Bingo

5-20 minuten

De kinderen hebben hun bingokaarten ingevuld.

- Herkende iemand zichzelf ook in één van de vakjes?
- Herkende iemand diversiteit in deze klas in één van de vakjes?

Heeft iemand al een horizontale, verticale, diagonale of volledige bingo?

De winnaars mogen (samen) kiezen op welke manier jullie hier nu over doorpraten.

Bijvoorbeeld:

- Verd
 - De
 - van div
- Gratis proefversie**

Afsluitend kringgesprek

5 minuten

Vraag bijvoorbeeld:

- Heeft iemand iets nieuws geleerd? Zo ja, wat?
- Wat vonden jullie hiervan?
- Wat voor diversiteit was er in het boek dat we samen gelezen hebben?

Diversiteit bingo

 <p>Geboorteland</p>	<p>verschillen mensen in welk land ze geboren zijn?</p>	 <p>Lievingseten</p>	<p>verschillen mensen in wat hun lievelingseten is?</p>
<p>Begroeten</p>	<p>verschillen mensen in hoe ze elkaar begroeten?</p>	 <p>Stad, dorp, platteland?</p>	<p>Verschillen mensen in waar ze wonen?</p>
<p>Feestdagen</p>	<p>verschillen mensen in welke feestdagen ze vieren?</p>	<p>Papa's en mama's</p>	<p>verschillen mensen in hoe veel papa's en mama's ze hebben?</p>
 <p>Beperking</p>	<p>verschillen mensen in of ze een beperking hebben en wat voor beperking ze hebben?</p>	<p>Dieet</p>	<p>verschillen mensen in wat ze wel en niet (mogen) eten?</p>
<p>Gender</p>	<p>verschillen mensen in of ze jongen, meisje of iets anders zijn?</p>	 <p>Bidden</p>	<p>verschillen mensen in of en hoe ze bidden?</p>
 <p>Haarkleur</p>	<p>verschillen mensen van haarkleur?</p>	 <p>Taal</p>	<p>verschillen mensen in welke taal ze spreken of hoe veel talen ze spreken?</p>
 <p>Verliefd</p>	<p>verschillen mensen in op wie ze verliefd kunnen worden?</p>	 <p>Soort huis</p>	<p>verschillen mensen in wat voor soort huis ze wonen?</p>
<p>Na de dood</p>	<p>verschillen mensen in wat ze geloven dat gebeurt als iemand doodgaat?</p>	 <p>Oogkleur</p>	<p>verschillen mensen van oogkleur?</p>
 <p>Muziek</p>	<p>verschillen mensen in wat ze mooie muziek vinden?</p>	<p>Geluksbrenger</p>	<p>verschillen mensen in of ze geloven of iets geluk brengt?</p>
 <p>Religie</p>	<p>verschillen mensen in wat ze geloven?</p>	 <p>Huidskleur</p>	<p>verschillen mensen in huidskleur?</p>

Naam:

Diversiteit bingo

Begroeten	Geboorte- land	Feestdagen
Beperking	Gender	Haarkleur
Verliefd	Na de dood	Muziek

www.kinderboekkompas.com

Naam:

Diversiteit bingo

**Gratis
proefversie**

www.kinderboekkompas.com

Naam:

Diversiteit bingo

**Gratis
proefversie**

www.kinderboekkompas.com

Naam:

Diversiteit bingo

**Gratis
proefversie**

www.kinderboekkompas.com

Naam:

Diversiteit bingo

www.kinderboekkompas.com

Naam:

Diversiteit bingo

**Gratis
proefversie**

www.kinderboekkompas.com

Informatie voor ouders

Wat is Kinderboekkompas?

Kinderboekkompas geeft advies over de pedagogische kwaliteit van kinderboeken. Een van de thema's waar we naar kijken is diversiteit. We stellen dan de vraag: hoe bereidt het (voor)lezen van dit boek jouw kind voor op de diverse samenleving waarin hij of zij opgroeit? Boeken lezen helpt bij de opvoeding en is ook nog leuk en ontspannend.

Naast het geven van boekentips op de website heeft Kinderboekkompas ook dit lessenplan ontwikkeld. Hiermee kunnen leerkrachten op school leuke boeken lezen en samen aan de slag gaan met het thema diversiteit. Zo werkt de school aan burgerschapsdoelen (dus: kinderen voorbereiden op het leven in de samenleving) en aan leesbevordering (kinderen aanmoedigen veel te lezen).

Wat zou ik thuis extra kunnen doen?

Bij sommige lessen horen huiswerkopdrachten. Het kan zijn dat de leerkracht deze op school doet, of ze overslaat, maar het is dus ook mogelijk dat je kind huiswerk mee krijgt. Deze opdrachten kun je ook samen doen! Vraag je kind of hij of zij het leuk zou vinden om die opdracht samen te doen.

Thuis kan je ook meer boeken (voor)lezen die bijdragen aan een open, empathische houding. Bezoek de [website](#) van Kinderboekkompas, of volg Kinderboekkompas op [Instagram](#) of [Facebook](#), en zoek daar naar boeken die ten minste een score van 3.0 hebben op het thema Diversiteit. Vraag ook aan de leerkracht welk boek hij of zij wilde gaan lezen met de klas, zodat je kind niet hetzelfde boek dubbel leest.

Wat heeft mijn kind vandaag gedaan op school?

Misschien ben je wel eens benieuwd wat je kind heeft gedaan op school. Hier zijn wat tips en vragen die je je kind kan stellen, om te horen wat je kind heeft geleerd over diversiteit!

- Hebben jullie vandaag gelezen? Of heeft de juf/meester voorgelezen?
- Wat vond je het meest bijzonder aan dat boek?
- Na les 1: Weet jij wat 'diversiteit' betekent?
- Na les 2: Weet jij wat 'vooroordelen' zijn?
- Na les 3: Wat zou jij doen als je ziet dat iemand wordt gediscrimineerd?
- Na les 4: Jullie hebben vandaag toneelstukjes gedaan, kan je eens voordoen hoe dat ging?

Als je in een boek of op televisie het thema discriminatie ziet, praat daar dan ook over met je kind. Vraag eens: wat vind jij daar nou van? Waarom zegt deze persoon dit? Hoe denk je dat die persoon zich voelt?

Vragen, feedback, boekentips?

Twijfel niet om een berichtje te sturen naar info@kinderboekkompas.com.

Bekijk ook regelmatig de website om te zien of er nieuwe edities van het lessenplan beschikbaar zijn!

Geef hier feedback

Op de hoogte blijven van nieuwe boeken?

Bezoek de website regelmatig: www.kinderboekkompas.com

Volg [@kinderboekkompas](https://www.instagram.com/kinderboekkompas) op Instagram.

Volg [Kinderboekkompas](https://www.facebook.com/kinderboekkompas) op Facebook.

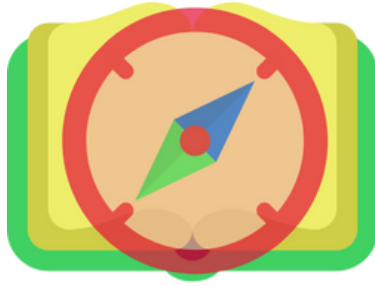

Schrijf je via [de website](#) in voor de nieuwsbrief.

**Benieuwd naar de
volledige les?**

Bestel deze hier!

Kinderboekkompas

Bekend maakt bemind!

**Een lessenplan waarbij leesbevordering
en burgerschapsvorming samenkomen.**

**Ga met je klas aan de slag om samen
diversiteit te vieren!**